

Att använda Talking Mats (samtalsmatta) i forskning och utveckling

{ Erfarenheter från två svenska projekt

Ellen

Margret

- ⌘ Tillvarata människors åsikter av respekt för deras mänskliga rättigheter och deras rätt att kommunicera
- ⌘ Viktigt att inkludera människor i forsknings- och utvecklingsarbete inom områden som berör dem

Introduktion

Värderingsskala

Frågeställningar

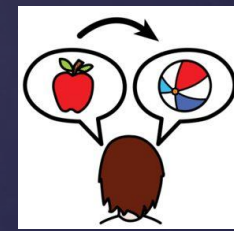
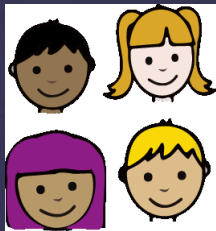
samtalsämne

Talking Mats-metoden

- & Underlätta kommunikation
- & Underlätta delaktighet
- & Stödja funktionell användning

Olika användningsområden för Talking Mats

Stans et al (2019). Using Talking Mats to Support Conversations with Communication Vulnerable People: A Scoping Review. *Technology and Disability*, 30 (4), 153-76.

⌘ Hur upplever barn med gastrostomi måltider och att ha en knapp på magen?

Att ha knapp

- ⌘ Hembesök
- ⌘ Bildinbjudan och bildschema inför besök
- ⌘ Förbereda material

Att ha knapp

Jag heter Ellen och jag är logoped . Jag kommer att träffa dig för att prata om din gastrostomi.

När vi ses kommer jag först förklara varför jag vill träffa dig och vad vi ska göra tillsammans.

Först får du välja något som vi ska göra tillsammans en kort stund. Det kan t.ex. vara att läsa en bok eller om du vill visa mig något speciellt.

Vi ska också rita en teckning tillsammans.

Sedan ska vi spela ett spel tillsammans som jag har med mig.

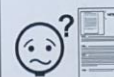
Efter spelet vill jag prata med dig om din gastrostomi och vad du tänker om mat och måltider.

Du får själv bestämma om du vill att en vuxen är med tillsammans med dig eller om du vill prata med mig själv.

När vi är klara med intervjun säger vi "hej då". Efter ett par dagar får du ett häfte med en sammanfattning av det vi pratade om.

Information

Välja

Rita en bild

Spela ett spel

Svara på frågor

Samtalsmatta

Slut för idag

Tänk på en måltid som du tyckte var bra.
Berätta!

Resultat

Vad tyckte du om:

Att rita	"Det var roligt" (7)	
Spela spel	"Det var roligt" (7)	
Svara på frågor	"Det var roligt" (3)	"Det var sådär" (4)

"Det är kul att rita och spela spel"

"Jag älskar att spela spel"

"Frågorna tog så lång tid!"

"Det är bra att man frågar olika personer vad dom tycker om att ha den, knappen alltså"

"Kanske visa några leksaker"

Tillsammans med Intressegruppen för Assistansberättigade ta fram ett anpassat samtalsverktyg för att barn (och i senare projekt vuxna) med syfte att:

- ⌘ Barnet ges möjlighet till delaktighet i assistansen
- ⌘ Öka medvetenheten om barnets önskemål
- ⌘ Synliggöra vad barnet kan och vill.

Lyssna-projektet

- ⌘ Utgick från ett väl förankrat intervjuverktyg
- ⌘ Anpassning av upplägg och frågor för att fungera med samtalsmatta
- ⌘ Testintervjuer och utvärdering under arbetsgång
- ⌘ Grundliga utbildningsinsatser till alla användare

Lyssna-projektet

- ⌘ Visuellt stöd – bilder förenklar både för förståelse och möjlighet att uttrycka sig
- ⌘ Ger möjlighet att uttrycka personliga åsikter och stöttar självkänslan
- ⌘ Stärker uppmärksamheten och om uppmärksamheten bryts finns samtalet fortfarande kvar på mattan. Det stödjer minnet.
- ⌘ Fokus flyttas från personen till mattan – minskat krav på personen

Varför fungerar Talking Mats?

Samtalsmatta

- ⌘ är användbart i många sammanhang
 - ⌘ för personer i olika åldrar
 - ⌘ fungerar för olika kognitiv nivå
 - ⌘ fungerar för olika kommunikativa förmågor
- ⌘ **Vi måste veta vad vi gör och hur vi ska göra för att få till ett bra samtal!**

Dagens medskick

Ellen Backman

Specialistlogoped

Doktorand i Hälsa och livsstil
med inriktning
handikappvetenskap

Habiliteringen Halland

ellen.backman@regionhalland.se

Margret Buchholz

Specialist i arbetsterapi och
överarbetsterapeut

Medicine doktor

Sahlgrenska Universitetssjukhuset
DART - kommunikations- och
dataresurscenter för personer med
funktionsnedsättning

margret.buchholz@vgregion.se

☞ Mer information om samtalsmatta finns på:

www.talkingmats.com/

www.vgregion.se/ov/dart/lar-om-kommunikationsstod/uttrycka-asikter-med-samtalsmatta/

☞ Kurser i samtalsmatta:

<https://www.vgregion.se/ov/dart/dart/vara-utbildningar/>

☞ Gör ditt bildmaterial på:

<http://bildstod.se/>

☞ Färdigt material finns att köpa här:

www.talkingmats.com/shop/

☞ Intresseföreningen för assistansberättigade:

www.intressegruppen.info/

☞ Referens Ellens forskning:

Backman, E., & Karlsson, A. K. (2020). Children's perspectives on mealtimes when living with a gastrostomy tube: A qualitative study. *Journal of pediatric nursing*, 58, 53–59. Advance online publication.

<https://doi.org/10.1016/j.pedn.2020.11.018>

Tips för att lära dig mer!

Tack för att ni lyssnade!

{ Välkomna med frågor!

